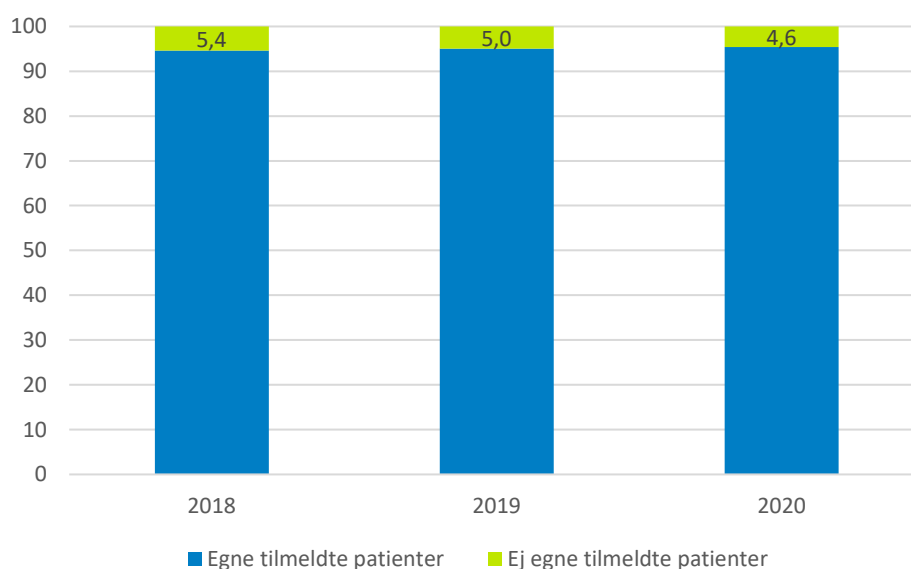

Praktiserende læger er forsigtige med medicinudskrivning til andre lægers patienter

De fleste recepter, som udskrives i almen praksis, er til patienter, der er tilknyttet den udskrivende læge. Dog er der en mindre andel til andre end lægens egne tilmeldte patienter¹. Det kan være recepter, der udskrives af lægevagt, som er vikar eller i forbindelse med lejlighedsvis lægegering.

Andelen af recepter fra alment praktiserende læger til andre end egne patienter er faldende, med et fald på 0,8 procentpoint fra 5,4 pct. i 2018 til 4,6 pct. i 2020, jf. figur 1. I absolutte tal er faldet fra 2018 til 2020 på 350.000 receptekspeditioner.

Figur 1 Andelen af receptekspeditioner fra alment praktiserende læger, som er til hhv. egne patienter og andre end egne patienter

Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret, opdateret 30. juni 2021. Yderregisteret, opdateret 16. maj 2021, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Opgørelsen er baseret på alle receptekspeditioner, hvor receptudstederens ydernummer svarer til en almen praksis i yderregisteret i perioden januar-maj og igen september-december hvert år fra 2018 til 2020. Månederne juni-august er ikke medtaget i opgørelsen for at undgå ferieperioder, hvor mange patienter betjenes af andre læger end deres egen læge. Hvert ydernummer kan være tilknyttet mere end én læge, og én læge kan have mere end ét ydernummer.

¹ Egne tilmeldte patienter omfatter sygesikringsgruppe 1, som kun er tilmeldt én læge og skal have henvisning til speciallæger. Sundhed.dk. Sikringsgrupper (besøgt: december 2021).

De mest almindelige lægemidler

Alment praktiserende læger udskriver som oftest milde, smertestillende midler, p-piller, smalspektrerede antibiotika og blodtrykssænkende midler til andre end egne patienter. Tabel 1 viser de 10 mest almindelige lægemidler, som blev udskrevet af alment praktiserende læger til andre end egne tilmeldte patienter hvert år fra 2018 til 2020. For p-piller (ATC-kode G03AA07) er der sket et fald på 12.462 receptekspeditioner i perioden fra 2018 til 2020. Faldet kan delvist skyldes, at behandlerfarmaceuter fra den 1. juli 2019 fik autorisation til at genordinere visse receptpligtige lægemidler på apoteket, heriblandt p-piller². Lignende udvikling er også belyst i en analyse fra Danmarks Apotekerforening fra 2020. Såfremt patienten opfylder kriterierne for at kunne få lægemidlet genordineret må behandlerfarmaceuter dog kun genordinere lægemidlet én gang for den enkelte patient og kun i mindste pakning.³

Tabel 1 De 10 mest almindelige lægemidler fra alment praktiserende læger til andre end egne patienter og fra behandlerfarmaceuter

År	ATC-kode	Lægemiddelnavn	Antal recepter udstedt af	
			Praktiserende læger	Behandlerfarmaceuter
2020	N02BE01	Paracetamol	79.778	-
	G03AA07*	Levonorgestrel og ethinylestradiol	51.464	6.322
	J01CE02	Phenoxymethylpenicillin	41.211	-
	J01CA08	Pivmecillinam	34.542	-
	C07AB02*	Metoprolol	28.292	646
	C10AA05*	Atorvastatin	28.228	811
	M01AE01	Ibuprofen	26.770	-
	C08CA01*	Amlodipin	26.706	968
	C09CA01*	Losartan	26.326	920
	A02BC02*	Pantoprazol	26.274	93
2019	N02BE01	Paracetamol	80.587	-
	J01CE02	Phenoxymethylpenicillin	60.895	-
	G03AA07*	Levonorgestrel og ethinylestradiol	59.395 ⁴	3.064
	J01CA08	Pivmecillinam	37.593	-
	M01AE01	Ibuprofen	30.502	-
	C07AB02*	Metoprolol	28.623	340
	A02BC02*	Pantoprazol	26.708	51
	C08CA01*	Amlodipin	25.864	488
	C09CA01*	Losartan	25.522	390

² Retsinformation.dk. Bekendtgørelse om behandlerfarmaceuters virksomhedsområde (besøgt: november 2021).

³ Danmarks Apotekerforening (2020). Analyse: Genordination på apoteket bruges mest til p-piller, blodtryksmedicin samt astma- og KOL-medicin.

År	ATC-kode	Lægemiddelnavn	Antal recepter udstedt af	
			Praktiserende læger	Behandlerfarmaceuter
	A10BA02	Metformin	24.790	-
2018	N02BE01	Paracetamol	86.203	-
	J01CE02	Phenoxymethylpenicillin	70.385	-
	G03AA07	Levonorgestrel og ethinylestradiol	63.926	-
	J01CA08	Pivmecillinam	40.665	-
	M01AE01	Ibuprofen	33.610	-
	C07AB02	Metoprolol	31.309	-
	A02BC02	Pantoprazol	28.346	-
	C10AA01	Simvastatin	28.189	-
	C08CA01	Amlodipin	26.943	-
	A10BA02	Metformin	26.559	-

Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret, opdateret 30. juni 2021. Yderregisteret, opdateret 16. maj 2021, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Opgørelsen er baseret på alle receptekspeditioner, hvor receptudstederens ydernummer svarer til en almen praksis i yderregisteret i perioden januar-maj og igen september-december hvert år fra 2018 til 2020. Månederne juni-august er ikke medtaget i opgørelsen for at undgå ferieperioder, hvor mange patienter betjenes af andre læger end deres egen læge. Hvert ydernummer kan være tilknyttet mere end én læge, og én læge kan have mere end ét ydernummer.

*-markerede ATC-kode er omfattet af Styrelsen for Patientsikkerheds liste over lægemidler, der i visse tilfælde kan genordineres af behandlerfarmaceuter efter d. 1. juli 2019, jf. regler i Bekendtgørelse om behandlerfarmaceuters virksomhedsområde.⁵

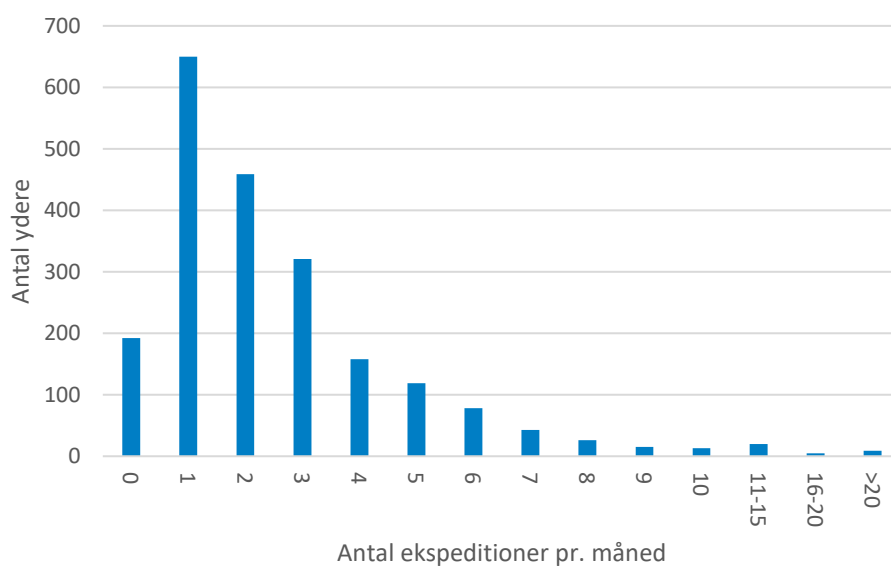
Få recepter på opioider til andre end egne patienter

De fleste alment praktiserende læger udskriver meget få recepter på opioider til andre end deres egne patienter. Langt størstedelen, ca. 1.600 læger, har i perioden 2018-2020 udskrevet mellem 0 og 3 recepter om måneden til andre end egne patienter, jf. figur 2. Opioider er afhængighedsskabende med risiko for misbrug, hvorfor det er vigtigt, at læger udskriver opioider i de rette tilfælde. Ifølge vejledning ordination af afhængighedsskabende lægemidler fra Sundhedsstyrelsen er det ofte hensigtsmæssigt, at ansvaret for denne behandling er samlet hos ét behandlingssted eller én læge, fx et ambulatorie, et misbrugscenter eller egen læge.⁶ Ifølge vejledningen må læger i særlige tilfælde udskrive opioider til andre end egne tilmeldte patienter, fx som vikar for andre praktiserende læger i ferieperioder, hvis der forinden er indgået en aftale med patienten og den anden læge - og i lægevagtsregi ved akut opstået sygdom.

⁵ Retsinformation.dk. Behandlerfarmaceutbekendtgørelsen (besøgt: november 2021).

⁶ Retsinformation.dk. Vejledning om ordination af afhængighedsskabende lægemidler (besøgt: november 2021).

Figur 2 Opioider: Antal receptekspeditioner fra alment praktiserende læger til andre end egne patienter pr. ydernummer pr. måned, 2018-2020

Kilde: Lægemedelstatistikregisteret, opdateret 30. juni 2021. Yderregisteret, opdateret 16. maj 2021, Sundhedsdatastyrelsen.

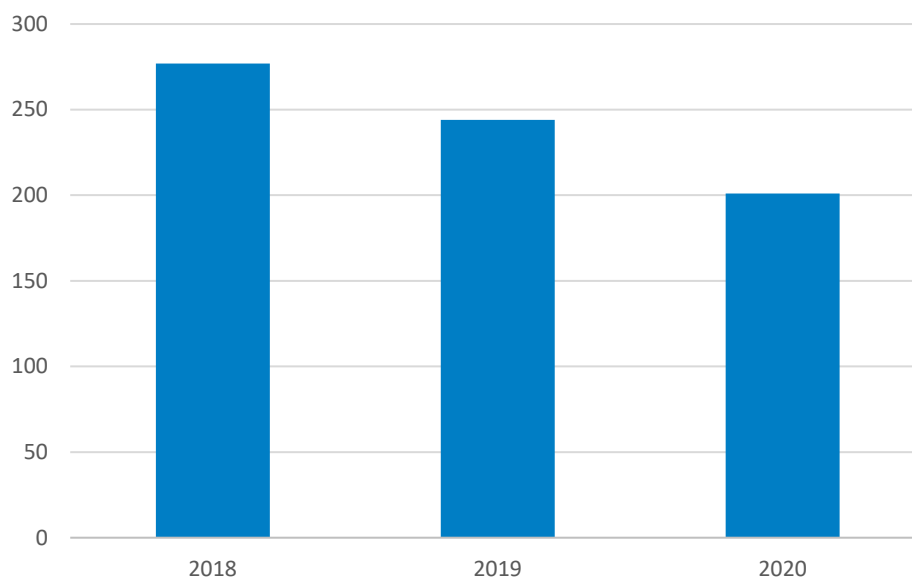
Note: Opgørelsen er baseret på alle receptekspeditioner, hvor receptudstederens ydernummer svarer til en almen praksis i yderregisteret i perioden januar-maj og igen september-december hvert år fra 2018 til 2020. Månederne juni-august er ikke medtaget i opgørelsen for at undgå ferieperioder, hvor mange patienter betjenes af andre læger end deres egen læge. Hvert ydernummer kan være tilknyttet mere end én læge, og én læge kan have mere end ét ydernummer.

En lille gruppe patienter får mange recepter fra andre end egen læge

Et faldende antal patienter indløser hvert år mere end 20 recepter på opioider fra andre alment praktiserende læger end deres egen. På grund af opioiders misbrugspotentiale er der risiko for, at enkelte patienter vil forsøge at fremskaffe lægemidlerne ved systematisk at henvende sig til andre læger end deres egen. På baggrund af opgørelsen kan det ikke udelukkes, at dette forekommer i et mindre omfang blandt alment praktiserende læger. Det faldende antal stemmer overens med, at forbruget af opioider i Danmark generelt er faldende.⁷

⁷ Medstat.dk, Sundhedsdatastyrelsen.

Figur 3 Antal patienter som har indløst recept på et opioid fra en anden alment praktiserende læge end deres egen mere end 20 gange pr. år, 2018-2020

Kilde: Lægemedelstatistikregisteret, opdateret 30. juni 2021. Yderregisteret, opdateret 16. maj 2021, Sundhedsdatastyrelsen.

Note: Opgørelsen er baseret på alle receptekspeditioner, hvor receptudstederens ydernummer svarer til en almen praksis i yderregisteret i perioden januar-maj og igen september-december hvert år fra 2018 til 2020. Månederne juni-august er ikke medtaget i opgørelsen for at undgå ferieperioder, hvor mange patienter betjenes af andre læger end deres egen læge. Hvert ydernummer kan være tilknyttet mere end én læge, og én læge kan have mere end ét ydernummer.